

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van oorlogsmonumenten in de provincie Antwerpen, stad Antwerpen en fusiegemeenten

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, l, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 13 december 2011 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen oorlogsmonumenten in de provincie Antwerpen, stad Antwerpen en fusiegemeenten;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed Antwerpen op datum van 11 juni 2012, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 5 juli 2012,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de artistieke, de historische en de sociaal-culturele waarde:

- als monument

gedenkteken voor het 7de linieregiment in het park Vogelzang, gelegen te ANTWERPEN, Gerard le Grellelaan 5-7

bekend ten kadaster:

ANTWERPEN, 12e afdeling, sectie M, perceelnummer 263F deel

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Wegens de artistieke waarde:

- als monument

oorlogsmonument ter herdenking van de Eerste Wereldoorlog, gelegen te ANTWERPEN (BERCHEM), op het kruispunt van de Koninklijkelaan en de Elisabethlaan

bekend ten kadaster:

ANTWERPEN, 23e afdeling, sectie C, znr.

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Wegens de sociaal-culturele waarde:

- als monument

monument ter herdenking van de Eerste Wereldoorlog omgeven door graven van gesneuvelden uit beide wereldoorlogen, gelegen te ANTWERPEN (BERCHEM), Elisabethlaan znr.

bekend ten kadaster:

ANTWERPEN, 23e afdeling, sectie C, perceelnummer 211K deel

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Wegens de artistieke en de sociaal-culturele waarde:

- als monument

oorlogsmonument en ereperk op de begraafplaats Silsburg, gelegen te ANTWERPEN (DEURNE), Herentalsebaan 576

bekend ten kadaster:

ANTWERPEN, 31e afdeling, sectie B, perceelnummer 360F deel

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Wegens de artistieke en de sociaal-culturele waarde:

- als monument

het monument ter herdenking van beide wereldoorlogen, gelegen te ANTWERPEN (DEURNE), Hooftvunderlei znr.

bekend ten kadaster:

ANTWERPEN, 31e afdeling, sectie B, perceelnummer 32E DEEL

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Wegens de historische en de artistieke en de sociaal-culturele waarde:

- als monument

de gedenksteen ter herinnering aan de Eerste Wereldoorlog, gelegen te ANTWERPEN (MERKSEM), Van Heybeeckstraat znr.

bekend ten kadaster:

ANTWERPEN, 40e afdeling, sectie C, perceelnummer 200Y2 deel

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Gedenkteken in het park Vogelzang te Antwerpen

Artistieke waarde:

Het evenwichtig opgebouwd monument is het werk van beeldhouwer Edouard Vereycken (°Antwerpen 1893 - Herentals 1967) en architect Antoon De Mol (1891 - 1962). Het driedelige gedenkteken bestaat uit een hoge centrale pijler met bekronend Nikebeeld als zinnebeeld van de overwinning en twee lagere zijvleugels met bas-reliëfs die de geschiedenis en de heldendaden van het regiment weergeven; karakteristiek voor het oeuvre van Vereycken zijn de beelden van wakende soldaten aan beide zijden van het gedenkteken.

Historische waarde:

Het monument werd in 1930 opgericht ter ere van het 7de linieregiment dat tijdens Wereldoorlog I deelnam aan de gevechten ter hoogte van de Uniebrug tijdens de Slag van de IJzer in oktober 1914. De decoratieve bas-reliëfs en opschriften herinneren aan deze gevechten, verwijzen naar belangrijke feiten in de geschiedenis van het regiment en vormen een materialisatie van het herdenken van een collectief trauma.

Sociaal-culturele waarde:

Het gedenkteken is gelegen in het park Vogelzang dat geïntegreerd in het Nachtegalenpark een belangrijke ontmoetingsplaats is voor vele Antwerpenaars en andere bezoekers, het genereert zo een belangrijke sociaal culturele waarde als uiting van de behoefte om een collectief trauma te materialiseren en in het bijzonder hulde te brengen aan het 7de linieregiment.

Oorlogsmonument gelegen op het kruispunt van de Koninklijkelaan en de Elisabethlaan te Berchem

Artistieke waarde:

Als werk van architect Emiel Van Averbeké (1876-1946) en beeldhouwer Josué Dupon (1864-1935) behoort het monument tot de kwalitatief waardevolle monumenten van de stad Antwerpen. De ligging van het art-deco-getinte monument op het kruispunt van twee belangrijke verkeersaders is sterk beeldbepalend. De structuur van een hoge pijler bekroond met een plastische bronzen beeldengroep met symbolische betekenis refererend aan de Griekse mythologie getuigt van een hoge artistieke waarde. Het

oorlogsgedenkteken ontstond door een samenwerking van twee bekende Antwerpse kunstenaars. Emiel Van Averbeké was werkzaam als stadsarchitect met talrijke realisaties zowel in de openbare als de privésector. Beeldhouwer Josué Dupon is vooral bekend als beeldhouwer van exotische dieren, maar ook van talrijke borstbeelden en openbare monumenten. De beeldengroep vormt met zijn symboliek, ontleend aan de Griekse mythologie, een allegorie op de gewapende vrede.

Monument gelegen Elisabethlaan te Berchem

Sociaal-culturele waarde:

Ereperk en monument op de historisch belangrijke begraafplaats van Berchem-Antwerpen met een hoge belangrijke sociaal-culturele waarde als uiting van de behoefte om een collectief trauma te materialiseren.

Oorlogsmonument en ereperk op de begraafplaats Silsburg te Deurne

Artistieke waarde:

Het monument, werk van beeldhouwer Frans Jochems (1880-1949), ontworpen in 1924 en ingehuldigd in 1926, behoort tot de kwalitatief waardevolle monumenten van de stad Antwerpen. Het monumentale beeld vertolkt op serene manier het leed van de nabestaanden.

Sociaal-culturele waarde:

Het gedenkteken staat op een prominente plaats op de begraafplaats Silsburg en trekt de aandacht door de omvang en de opvallende witte beschildering. Dit monument voor de Grote Oorlog genereert een belangrijke sociaal-culturele waarde als uiting van de behoefte om een collectief trauma te materialiseren en hulde te brengen aan diegenen die gevallen zijn voor het vaderland.

Monument gelegen Hooftvunderlei te Deurne

Artistieke waarde:

Het monument is een werk van beeldhouwer Frans Jochems (1880-1949) van 1924. Door de ligging behoort het tot de beeldbepalende en kwalitatief waardevolle monumenten van de stad. Het brengt hulde aan de gesneuvelden en vertolkt door de plastische vormgeving en afgebeelde figuren de kameraadschap tussen de soldaten en het leed van de nabestaanden.

Sociaal-culturele waarde:

Het gedenkteken staat in het Rivierenhof aan een belangrijke verkeersader en is dus zeer herkenbaar voor de talrijke wandelaars, fietsers en automobilisten. Het genereert een belangrijke sociaal-culturele waarde als uiting van de behoefte om een collectief trauma te materialiseren en hulde te brengen aan diegenen die gevallen zijn voor het vaderland.

Gedenksteen gelegen Van Heybeekstraat te Merksem

Historische waarde:

De gedenksteen werd in 1919 ontworpen door de gemeentelijke bouwmeester Jan Van Weert en kreeg een plaats op de pui van het vroegere gemeentehuis dat in 1944 vernield werd tijdens de bevrijdingsgevechten rond het Albertkanaal.

Artistieke waarde:

De plastische uitwerking van de omlijsting van de naamplaat verleent dit gedenkteken een meerwaarde ten opzichte van andere sobere gedenkstenen waarop alleen naamlijsten voorkomen.

Sociaal-culturele waarde:

De gedenksteen is een materialisatie van de behoefte om een collectief trauma te blijven herinneren.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel,

17 DEC. 2012

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS